

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

§. An propter excommunicationem non ablatam repetenda sit confessio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

fiteri illud dubium, cum eadem omnino sit ratio. Ergo si scis aliquod peccatum mortale non fuisse à Confessario intellectum, vel si etiam de hoc ipso prudenter dubitas, debes illud confiteri cum ea generalitate, licet non scias in particulari, quale fuerit illud peccatum. Debes autem tunc determinare materiam, quantum fieri poterit, v. g. dicendo, scio, vel dubito, an Confessarius audierit, vel perceperit vnum peccatum graue meum, nescio quale fuerit, sed illo tempore confiteri solebam tales species peccatorum.

611.

Dices, quando dubitatur de baptismo alicuius in communi, & non de baptismo huius in particulari, non debet, nec potest aliquis baptizari: ergo quoties non dubitatur de aliquo peccato in particulari, quod illud non sit legitime confessus, nulla erit obligatio confitendi illud etiam in communi. Respondetur negando consequentiam: ratio disparitatis est, quia homo in communi non est subiectum capax baptismi; ideo licet dubitetur de homine in communi, non potest baptizari, quia non potest baptizari, nisi homo singularis, de quo non dubitatur. At verò peccatum in communi est materia confessionis, & aliquando necessaria, vt constat in eo, qui recordatur se grauer peccasse, & non recordatur speciei peccati: cum ergo dubium versatur circa peccatum in communi, debetis illud confiteri, quia illud idem peccatum in communi potest recipere absolutionem sacramentalem directam, vt supra diximus.

De peccato
per ignorantiam
omissio.

Septimus casus, quo confessio reiterari debet, assignari solet, quando aliquis in confessione aliquod peccatum propter ignorantiam omisit, quo casu dixerunt aliqui debere confessionem repeti. Sed certe, si ignorantia fuit inuincibilis, prout contingere sæpe potest, indicandum est de illo, sicut de peccato inculpabiliter oblito, atque ideo sufficit illud peccatum omissum dicere in sequenti confessione. Idem dicendum est, quando omissum fuit peccatum ex ignorantia culpabili solum venialiter, quia nec illa culpa venialis impedire potuit valorem & effectum absolutionis præteritæ.

S. 2. An propter excommunicationem non ablatam repetenda sit confessio?

612.

Octauus casus, quando pœnitens habebat excommunicationem; & non fuit prius ab excommunicatione absolutus, quam à peccatis, quia propter incapacitatem subiecti absolutio à peccatis irrita est. Quod saltem de habente excommunicationem maiorem concedunt multi. Sotus, Palud. Syluest. & alij, quos refert, & sequitur Vasq. tom. 4. in 3. part. tract. de excom. dub. 4. Sotus tamen apud Suarez infra citandum, id limitauit, vt dixi, ad solam excommunicationem maiorem, quam limitationem Vasquez dicit immeritò adhiberi: nam textus, si quid probat, vt videbimus, probat etiam de excommunicatione minori.

613.

Alij id limitant, vt non procedat, quando excommunicatio iniusta est, & quando, licet iusta sit, probabiliter tamen ignoratur ab ipso pœnitente. Ita Palud. in 4. dist. 18. quest. 4. num. 5. Quam limitationem meritò impugnat Suarez. tom. 5. de censuris, disp. 10. sect. 3. n. 20. quia nullum habet fundamentum.

Alij ergo verius dicunt absolutionem à peccatis per se loquendo validam esse, si pœnitens bona fide procedat: nam si mala fide procedit, iam confessio, & absolutio erit irrita ex defectu dispositionis debite. Hanc tenent Petrus Soto, Nauarrus, Medina, Caiet. quos refert, & sequitur Suarez loco citato Toletus, Layman, Coninch, quos affert, & sequi-

tur Diana 2. tom. tract. 4. de Sacrament. resol. 78. quibus adde Sanchez lib. 2. in decalog. cap. 8. n. 5. Vnde inferitur confessionem non esse postea repetendam, saltem quoad peccata non reuerata, à quibus alias Confessarius ille directè poterat absolueret.

Fundamenta præcipua sunt duo. Primum, quia durissimum esset pœnitentem oblito excommunicationis obligare, vt non posset vnquam iustificari in Sacramento, sed solum per contritionem, quia cum ignoraret se esse excommunicatum, non quateret vnquam absolutionis remedium, atque ita maneret incapax recipiendi Sacramentum pœnitentiæ; quod quidem, si Ecclesia fecisset, non videretur prudenter factum, cum potestas eius non sit in destructionem, sed in adificationem, & remedium animarum: ille autem rigor contra hominem non potentem sibi de remedio providere, videtur esse in meram destructionem: non est ergo credendum id fecisse, præsertim cum non constet de tali voluntate Ecclesiæ, qua voluerit non solum prohibere, sed irritare etiam receptionem huius Sacramenti. Fatemur quidem potuisse Ecclesiam irritare absolutionem, auferendo scilicet omnibus Sacerdotibus iurisdictionem ad absoluendum à peccatis eum, qui esset excommunicatus: sed nec expediebat, vt dixi, nec constat de tali voluntate: cum tamen Ecclesia soleat id clarè exprimere, quando intendit non solum prohibere, sed irritum reddere aliquem actum, præsertim in Sacramentis, prout id clarè expressit in matrimonio, quando voluit matrimonia clandestina irrita reddere.

Vnde sumitur secundum argumentum principale: quia hæc voluntas Ecclesiæ colligi non potest ex eo, quod excommunicatum separauerit, & priuauerit Sacramentorum participatione: nam si ex hoc præcisè colligis Ecclesiam, quantum potuit, excommunicatum priuasse vsu Sacramentorum, reddendo irrita ipsa Sacramenta, quatenus aliqua ex ipsius Ecclesiæ voluntate pendebant, deberes etiam dicere matrimonium ab excommunicato contractum esse omnino irritum: quia Ecclesia potuit id facere irritando consensum excommunicati, sicut ex voluntate priuandi excommunicatum vsu Sacramentorum colligis Ecclesiam irritasse absolutionem, ablata iurisdictione omnibus Sacerdotibus; sic deberes colligere irritasse Sacramentum matrimonij, irritando consensum coniugis excommunicati: quod tamen nemo dixit, nec dici villo modo potest.

Pro contraria sententia afferuntur aliqua leuia fundamenta, quæ facile dissoluit Suarez. Vnum solum restat difficile, quod valide contorquet Vasquez loco citat ex cap. finali de Clerico excommunicato, vbi Gregorius nonus loquens de excommunicatione minori excommunicatione, sic ait: Peccatum autem conferendo Ecclesiastica sacramenta, sed ab eo collata virtutis non caret effectu: cum non videatur à collatione, sed à participatione Sacramentorum, qua in sola consistit perceptione remotus, vbi ille verbum remotus, intelligi non potest de mera prohibitione, quia per prohibitionem etiam est remotus à collatione, cum Pontifex dicat clarè, ipsum peccatum conferendo Sacramenta. Debet ergo intelligi illud, Remotus, de remotione, non solum per prohibitionem, sed etiam per incapacitatem, per quam non est remotus à conferendis, sed à suscipiendis Sacramentis.

Pater Suarez, cum loco citato leniter ad alium textum respondisset, postea disp. 24. sect. 2. numer. 6. & seqq. faceret illius difficultatem, & tentatis variis solutionibus, tandem inuitus quiescit in solutione Nauarri, quam prius impugnauerat, quod scilicet illa verba Gregorij: Peccatum conferendo Ecclesiastica

elefastica Sacramenta; intelligantur non de omnibus Sacramentis, sed de illis, quæ conferre non potest, nisi recipiendo, vt Sacramentum Ordinis, & Eucharistia, in quibus Episcopus, vel Sacerdos celebrat, & per consequens recipit Sacramentum.

Hæc tamen interpretatio incredibilis est. Primo, quia verba sunt vniuersalia de omnibus Sacramentis, vt constat, & alioquin Pontificis doctrina diminuta esset, cum de omnibus Sacramentis dubitaretur, & ipse de duobus solis responderet. Secundo, quia nec in illis duobus vera esset, cum administratio Eucharistia communiter non fiat simul cum eius celebratione, sed possit diuidi, ac de facto frequenter diuidatur, & Sacerdos dat Eucharistiam à se tunc non consecratam. Tertio, quia etiam in illis duobus Sacramentis falsum esset, quod *peccat conferendo*; nam licet Episcopus, & Sacerdos peccent celebrando cum excommunicatione minori, non tamen peccant etiam tunc conferendo ordines, vel dando Eucharistiam. Vnde si Episcopus haberet intentionem faciendi se absolueret ab excommunicatione minori ante consecrationem, vel ante communionem, non peccaret mortaliter, incipiendo Missam, conferendo ordines cum excommunicatione minori. Similiter Sacerdos, licet peccet accipiendo Eucharistiam cum illa excommunicatione minori, non tamen peccat dando postea illam, sed peccauerat prius, non ergo dicitur verè, quod peccent conferendo. Confirmatur, quia ibi Pontifex clarè distinguit receptionem Sacramenti à collatione, & dicit, illam esse prohibitam excommunicato minori, non istam. Ergo quando dicit per collationem etiam peccare, non intelligit de susceptione; hæc enim fuisse intolerabilis confusio, & æquiuocatio in eisdem verbis.

Propter hæc alij multi fatentur illud, qui habet excommunicationem minorem, licet directè non prohibeatur, & remoueat præcepto Ecclesiæ, nisi à receptione passiuæ Sacramenti, peccare tamen venialiter Sacramenta conferendo, nisi necessitas excuset: quia negari non potest, quod sit irreuerentia aliqua cum illa macula, quæ facit subiectum posituè indignum Sacramento, accedere ad illud contrectandum, & conferendum: Sic enim dixi *disp. 14. de Eucharistia, sect. 2.* esse aliquando peccatum veniale accedere ad Eucharistiam cum peccato veniali actuali, vel cum multis venialibus habitualibus: quod à fortiori dici potest de conferente Sacramentum cum excommunicatione minori. Vnde potuit meritò Pontifex id concedere in illis verbis, peccare quidem conferendo Sacramenta, ubi ex industria non dixit, peccare *grauiter*, sicut dixerat prius, peccare eum *grauiter* celebrando, sed solum *peccare*: quam interpretationem tradunt Ledesma, Couarruias, & alij plures apud Suarez *dist. sect. 2. num. 11.* quos sequitur Coninch *disp. 14. de excommunicatione dub. 17. n. 264.* Dissplicet tamen Suarior, eo quod absque fundamento *sufficienti*, ponatur talis culpa venialis cum ex Ecclesiæ prohibitione non habeatur, quæ solum receptionem non collationem Sacramenti prohibet.

Ad hoc tamen respondere possumus ex Ecclesiæ lege contrahi quidem excommunicationem minorem, quæ macula aliqua est: ex hoc aut ipso iure naturæ contrahi irreuerentiam aliquam ab eo, qui cum hac macula accedit ad sanctissimam, & purissimam illam actionem conficiendi Sacramenta: nam sicut ex sanctitate illius actionis probauimus malitiam grauem illius, qui cum peccato

P. Joann. de Lugo de Penitentia.

gravi audet illam actionem exercere *disp. 8. de Sacramentis in genere sect. 9.* Sic ex sanctitate eiusdem actionis argui potest culpa aliqua in illo, qui absque necessitate audet cum macula excommunicationis sacrosanctam illam actionem exercere. Et sicut in eodem loco diximus statum peccati mortalis, licet solas actiones Sacramentales prohibeat sub culpa graui, prohibere tamen alias sub culpa veniali, atque adeo peccare peccato veniali graui Diaconum cantantem solemniter Euangelium, & ministrantem in altari post fornicationem noctis præcedentis: Sic dici potest minus fortasse dicere, quod cum macula excommunicationis minoris accedat Episcopus ad conferendum solemniter Sacramentum confirmationis. Denique quis dicat Sacerdotem in statu peccati mortalis ministrantem solemniter Eucharistiam etiam extra Missam, non peccare venialiter, si sine urgente causa id faciat, licet probabilior sententia dicat non peccare mortaliter, vt diximus in eodem loco? Potest ergo similis indecentia inueniri in casu nostro, licet non sit directè contra Ecclesiæ prohibitionem.

Cæterum contra hanc explicationem restat adhuc difficultas: quia Pontifex in illis verbis dicit, Sacramenta ab excommunicato excommunicatione minori collata habere virtutis effectum, quia per illam excommunicationem non remouetur à collatione, sed à receptione Sacramenti: ergo per argumentum à contrariis, si remoueretur etiam à collatione, sicut remouetur à receptione, carerent effectu, & essent irrita: ergo receptio, à qua de facto remouetur, erit irrita: alioquin argumentum Pontificis supponeret falsum.

Ad hanc tamen obiectionem aduersarij etiam respondere debent: certum enim est, per excommunicationem minorem Ecclesiæ prohibere non minus receptionem Sacramenti matrimonij, quam aliorum Sacramentorum, cum omnium Sacramentorum usu passio priuet: & tamen certum etiam est, Ecclesiæ non reddere irritam receptionem talis Sacramenti in excommunicato minori, vel etiam maiori excommunicatione, sed quod Sacramentum illud validum erit: non est ergo in rigore verum, quod si illi excommunicato prohiberetur collatio, sicut prohibetur receptio Sacramentorum, collatio esset irrita, & non haberet effectum. Vnde ad obiectionem propositam dicere possumus, non valere ibi argumentum à contrariis sensu, quia Pontifex vnum negando, alterum non affirmat, sed assumpsit id, quod certum erat, vt probaret, Sacramenta illa irrita non esse. Argumentum autem ipsius hoc est: Non est, vnde Sacramenta illa careant effectu, nisi quia Ecclesiæ illa fortè irritant aliquo suo præcepto positiuo, auferendo potestatem, vel iurisdictionem: sed Ecclesiæ id non fecit, cum de facto Ecclesiæ eiusmodi excommunicato non prohibuerit conferre, sed solum recipere Sacramenta: Ergo non est, vnde illa Sacramenta ab eiusmodi excommunicato collata debeant effectu suo carere. In quo argumento Pontifex non affirmat, vt vides, quod si Ecclesiæ prohibuisset collationem Sacramenti, collatio deberet esse irrita: sed solum dicit non potuisse esse irritam, si Ecclesiæ eam non prohibuit; quod verissimum est; & hoc sufficiebat ei ad probandum suum intentum. Quid verò esset, si Ecclesiæ collationem prohibuisset, ipse non definit; & certè loquendo de omnibus Sacramentis, falsissimum esset dicere, quod ex prohibitione Ecclesiæ posset omnium collatio irrita: vt constat de Sacramento baptismi, ordinis & similium. Hæc ergo videtur facillior explicatio illius textus, quem Suarez fatetur difficillimè posse explicari.

K k Rectat

622. Restat adhuc dubium illud practicum circa hoc ipsum; an quando ad effectum absolutionis sacramentalis præmittitur absolutio à censuris per illam absolutionem auferatur excommunicatio, quam pœnitens non dixerat, quia eius ignarus, vel immemor erat, ita ut postea non opus sit amplius eius absolutionem petere. Pater. Suarez *infra disputat. 31. section. 4. numer. 19.* loquens de excommunicatione reservata dicit, si pœnitens nullo modo petiit absolutionem à reservatis, etiam consecratur superiori, vel habenti facultatem super reservata, non auferri reservationem circa oblita, neque etiam manere liberum ab illa excommunicatione: quia sensus illius absolutionis, quæ præmittitur à censuris, est tollere censuras solum quatenus opus est ad effectum absolutionis sacramentalis, sicut Pontifex in bullis solet præmittere absolutionem à censuris ad effectum solum illius gratiæ participandum: quare pœnitens manebit postea ligatus eadem censura, & debet illius absolutionem petere.

623. Hæc sententia semper mihi dura, & difficilis visa est contra sensum, quem verba illius absolutionis præ se ferunt, qui non est limitatus, nec ad reincidentiam, sed absolutus, & universalis. Primum, quia verba illa, quæ addi solent *in quantum possum & indiges*, non sunt restrictiva, ut voluit Suarez, sed potius ampliativa, cum indicent animum utendi tota potestate, & facultate in tota sua amplitudine. Secundum, quia ad effectum absolutionis à peccatis impertinens esset absolutio à suspensione, cum suspensio nullo modo impediat absolutionem à peccatis: & tamen illa etiam continetur in iis verbis: ergo absolute, & universaliter intenditur auferri. Tertiū, quia Confessarius non solum debet pœnitentem dispo- nere ad Sacramentum pœnitentiæ, sed etiam ad dignè suscipiendam Eucharistiam: ad hoc enim pœnitens præmittit confessionem, ut iuxta Christi præceptum probet se, quæ probatio pertinet ad confessarium, atque ideo debet pœnitentem ita absolueri, ut possit ad communionem accedere; ergo non abstulit censuras solum in ordine ad absolutionem sacramentalem, sed etiam in ordine ad Eucharistiam, & alia Sacramenta suscipienda. Quartum, quia si pœnitens peteret ad cautelam absolui ab excommunicatione, si forte aliquam incurrisset, confessarius absolute, & sine limitatione absolueret. Ergo & nunc ita absoluit, maxime cum semper implicite pœnitens cum eo amico accedat, ut quantum fieri possit, solvatur à peccatis, & vinculis, quæ habet. Quintum, quia quidquid sit, an absolutio à peccatis sit valida; quando excommunicato confertur, certum est illicite confetti: & ideo præmittitur absolutio à censuris, ut debito modo absolvatur à peccatis. Debet ergo confessarius habere intentionem absolutam absolvendi simpliciter, & tollendi excommunicationem: quia si solum absolueret ad effectum absolutionis sacramentalis, & non ad alios; illè verè maneret simpliciter excommunicatus, cum haberet adhuc omnes alios effectus excommunicationis, qui certè non possunt sine excommunicatione manere: ergo absolutio à peccatis daretur verè, & in rigore homini tunc actu excommunicato. Debet ergo ut suo muneri satisfaciat confessarius habere intentionem tollendi omnino excommunicationem, ne absolvat à peccatis hominem excommunicatum. Sexto denique, quia licet simpliciter, & absolute sit possibilis absolutio ab excommunicatione ad reincidentiam, & per partes; hunc tamen absolvendi modum non possunt usurpare inferiores, nisi in casibus à iure præscriptis, sed solus summus

Pontifex, ut cum aliis observat Coninch. *disp. 14. de excom. dub. 16. n. 217. & in præsent. disp. 12. dub. 12. n. 97.* nec nisi expresse explicetur intelligi debet nunquam absolui aliquis ad reincidentiam. Adde eum, qui absoluitur ad reincidentiam, interim tamen absolui à tota excommunicatione: ille autem, qui ad solum unum effectum absoluitur, v.g. ad obtinendum beneficium, vel quid simile; non dicitur propriè absolui, sed potius dispensari, ut non obstante excommunicatione possit recipere tale beneficium, &c. ut notavit idem Coninch. *illo dub. 16. n. 215. vbi n. 225. & in præsent. dub. 12. n. 96.* absolute docet cum aliis, quos affert per illam formulam manere subditum absolutum simpliciter, & absolute à censuris etiam reservatis, si in absolvente erat potestas; quod etiam notavit Valquez *in præsent. q. 91. artic. 3. dub. 5.* & videtur omnino verum: maxime, quando sermo est de censuris non reservatis.

Dubitari posset, an hoc locum habeat non solum in habente potestatem ordinariam ad absol- uendum, sed etiam in eo, qui habet solum potestatem delegatam; potuit enim delegari hæc potestas, cum ea limitatione, ut solum absolventi à censuris, quas pœnitens manifestat. Verius tamen videtur locum etiam habere in delegato, ut statuit Coninch. *illo dub. 12. n. 94.* & supponere videntur alij, quos affert, dum generaliter loquuntur non distinguentes inter habentem potestatem ordinariam, vel delegatam. Et videtur etiam constare ex usu: nam ij etiam, qui totam potestatem ex delegatione habent, quales sunt regulares in ordine ad facultates, adhuc præmittunt eandem absolutionem ab excommunicatione, suspensione, & interdictione, licet pœnitens nullius censuræ absolutionem petierit. Ratio autem est, quia cum in delegante sit potestas ad ita absolvendum, & ipse suam potestatem delegaverit absque vlla limitatione, non est cur à nobis limitetur.

Adverte tamen illis verbis, *in quantum possum, & indiges*: Confessarium non solum loqui de potentia ad validum, sed etiam de potentia ad licitum: quare non habet animum absolvendi; nisi ab iis censuris quibus licite potest absolueri. Unde cum licet non possit absolueri non satisfacta parte, neque etiam eum qui scienter recipit censuram, & alios similes, non censetur clausula illa generali velle illos absolueri, sed eos, quos valide, & licite potest.

§. 3. *Utrum sit repetenda confessio, eo quod Confessarius ante absolutionem oblitus est Confessionis, & status pœnitentis.*

624. **N**onus, & ultimus casus, quo confessionem repetere sit necesse potest esse, quando Confessarius illius oblitus est ante absolutionem. Quod multipliciter contingere potest. Primum, quia confessio longa fuit, & duravit per aliquot dies, ita ut tempore absolutionis iam Confessarius non recordetur eorum, quæ diebus præcedentibus audierat: Secundum, quia audita confessione, oportuit absolutionem differre per aliquot dies, & post illos redeunte pœnitente, iam Confessarius non recordatur confessionis. Tertiū quia confessio fortasse irrita fuit, vel absolutio ex defectu doloris, vel propositi, aut iurisdictionis in ipso Confessario, & postea pœnitens, ablato impedimento, vult ab eodem Confessario valide absolui, qui tamen iam confessionis memoriam non habet. In his ergo, & similibus casibus quæritur, an